

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Socjolingwistyka		14.0.4521	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Pragmatyki Komunikacji i Dydaktyki Języka Rosyjskiego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Japonistyka	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Żanna Śładkiewicz, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Konwersatorium		30 godzin – udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin – samodzielna lektura literatury	
zajęcia w sali dydaktycznej		przedmiotu i przygotowanie projektu (prezentacji	
Liczba godzin		zagadnienia z zakresu socjolingwistyki, zawierająca	
Konwersatorium: 30 godz.		analizę korpusu empirycznego).	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków)		Sposób zaliczenia	
- Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny)		Zaliczenie na ocenę	
- Wykład konwersatoryjny		Formy zaliczenia	
- Wykład problemowy		- zaliczenie ustne	
- Wykład z prezentacją multimedialną		- kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje ocenę na podstawie:	
		- obecności na zajęciach i czynnego udziału w zajęciach, samodzielnego przygotowania w formie ustnej i pisemnej projektu wskazanego przez prowadzącego.	
		Ocena końcowa przedmiotu:	
		• 50% projekt;	
		• 50% praca zaliczeniowa.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	praca projektowa studenta (prezentacja)	dyskusje i zadania realizowane w czasie zajęć	zaliczenie ustne
Wiedza			
K_W01	X	X	X
K_W08	X	X	X
K_W09	X	X	X
Umiejętności			
K_U01	X	X	X
K_U02	X	X	X
K_U03	X	X	X
K_U04	X	X	X
K_U07	X	X	X
Kompetencje społeczne			
K_K01	X	X	X
K_K02	X	X	X

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z problematyką funkcjonowania języka w przestrzeni społecznej oraz z historią, teoretycznymi podstawami i głównymi nurtami socjolingwistyki, jej aparaturą pojęciową i metodologią.

Treści programowe

- Socjolingwistyka jako dyscyplina naukowa, jej przedmiot i metody badań. Historia i rozwój socjolingwistyki, związek socjolingwistyki z innymi dziedzinami nauk.
- Językoznawcze i socjologiczne źródła socjolingwistyki. Kierunki i metody badań socjolingwistycznych.
- Kategorie socjologiczne a język. Społeczne determinanty języka, wariantowość języka. Podstawowe pojęcia socjolingwistyki: sytuacja językowa, społeczność komunikacyjna, kompetencja komunikacyjna i socjolingwistyczna, dwu- i wielojęzyczność, diglosja itd.
- Język w środowiskach wieloetnicznych: języki pidżynowy, język kreolski; code-switching, mieszanie kodów. Języki mniejszościowe i regionalne w Polsce. Dwujęzyczność w Polsce.
- Społeczne determinanty komunikacji językowej. Wpływ społeczeństwa na język i jego zróżnicowanie: żargon, gwara, socjolekt, profesjolekt, odmiany języka ze względu wiek i płeć. Typologia socjolektów i charakterystyka wybranych socjalnych odmian języka polskiego i azjatyckiego.
- Język a tożsamość etniczna, narodowa, europejska. Języki, narody, państwa. Język a kultura. Język a rzeczywistość: relatywizm językowy. Klasyfikacja języków. Klasyfikacja historyczna, geograficzna, typologiczna. Klasyfikacja socjolingwistyczna, status języków (języki państwowe, urzędowe, literackie, regionalne). Problem rozgraniczenia języków i dialektów.
- Pojęcie polityki językowej. Podstawowe akty prawne i dokumenty dotyczące funkcjonowania języków w Europie. Polskie ustawy językowe. Polska polityka językowa.
- Konflikty językowe w Europie i w Polsce. Miejsce języka polskiego w Europie.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

- Grabias S. Język w zachowaniach społecznych. Lublin 2003.
- Handke K., Socjologia języka, Warszawa 2008.
- Lipińska E. Język ojczysty, język obcy, język drugi. Wstęp do badań dwujęzyczności. Kraków, 2003.
- Lubaś W. O polskim zarysie socjolingwistyki. Plan metodologiczny, „Socjolingwistyka”, 1994, № XIV, s. 7–18.
- Lubaś W., Polityka językowa, Opole 2009.
- Pawłowski Adam, Problemy polskiej polityki językowej w Unii Europejskiej, „Socjolingwistyka” 20, Kraków 2006, s. 7-17.
- Piekot T., Język w grupie społecznej. Wprowadzenie do badań socjolektów. Wałbrzych 2008.
- Shumarowa N., Podstawy socjolingwistyki, Tyczyn 2004.
- Skudrzyk Aldona, Urban Krystyna, Małe ojczyzny. Świadomość językowo-kulturowa społeczności lokalnych, Katowice 2010.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta (wybrane pozycje):

- Jarząbek K., Pocałunek jako znak i jego funkcje w porozumiewaniu się, „Socjolingwistyka” 20, s. 55- 65.

- Kołodziejek E. My chcemy gola! O komunikacji językowej w subkulturze kibiców piłkarskich (w:) Retoryka codzienności. Zwyczaje językowe współczesnych Polaków pod red. M. Marcjanik, Warszawa 2006, s. 332–352.
- Kuryło E., Socjolingwistyczne uwarunkowania aktów mowy, „Socjolingwistyka” 19, s. 7-19.
- Kuryło E., Urban K., Funkcje uśmiechu w komunikacji, „Socjolingwistyka” 20, s. 37-55.

B. Literatura uzupełniająca:

- Dejna K., Dialekty polskie, Warszawa 1973.
- Język polski w europejskiej przestrzeni kulturowo-językowej, red. S. Gajda, Opole 2008.
- Kołodziejek E. Struktura zasobu leksykalnego języka współczesnych subkultur, „Studia Językoznawcze” t. 3. Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny. Szczecin 2004.
- Kurek H. (red.), Języki słowiańskie w ujęciu socjolingwistycznym, Kraków 2012.
- Leszczyńska K., Skowronek K., Socjologia języka/socjolingwistyka a społeczna analiza dyskursu. Perspektywa socjologa i językoznawcy, „Socjolingwistyka” 24-25, s. 7-29.
- Majewicz Alfred F., Języki świata i ich klasyfikowanie, Warszawa 1989.
- Marcjanik M. Typologia polskich wyrażen językowych o funkcji grzecznościowej (w:) Język a kultura. T. 6. Wrocław, 1992.
- Masenko Ł., Język i społeczeństwo. Wymiar postkolonialny, Gdańsk 2008.
- Piotrowski A., Ziółkowski M., Zróżnicowanie językowe i struktura społeczna, Warszawa 1976.
- Socjolingwistyczne badania w teorii i praktyce, Gdańsk, tom 1-6, 2014-2018 (wybrane artykuły).
- Tortosa Juan M., Polityka językowa a języki mniejszości. Od Wieży Babel do Daru Języków, Warszawa 1986.
- Warchala J., Krzyżyk D. (red.) Polityka językowa w Unii Europejskiej, Katowice 2008.

Kierunkowe efekty uczenia się K_W01, K_W08, K_W09 K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U07 K_K01, K_K02	Wiedza Student: K_W01 – zna terminologię, specyfikę przedmiotową i metodologiczną socjolingwistyki; K_W08 – rozumie powiązania socjolingwistyki z wiedzą o komunikacji międzykulturowej oraz naukami pokrewnymi; K_W09 – w zaawansowanym stopniu zna dokonania, ośrodki i szkoły badawcze oraz rozumie specyfikę przedmiotową, najnowsze osiągnięcia i kierunki rozwoju w zakresie socjolingwistyki.
	Umiejętności Student: K_U01 - potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować wiedzę socjolingwistyczną z wykorzystaniem różnych źródeł zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; K_U02 - potrafi przeprowadzić analizę problemów badawczych, poprzedzoną właściwym doбором metod i narzędzi badawczych charakterystycznych dla socjolingwistyki; K_U03 - potrafi w sposób zgodny z zasadami obowiązującymi w zakresie socjolingwistyki opracować wyniki badań i dokonać ich prezentacji; K_U04 - analizując źródła, zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności związane z socjolingwistyką; K_U07 - potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi i pojęciami w zakresie socjolingwistyki.
	Kompetencje społeczne (postawy) Student: K_K01 - ma świadomość zakresu swojej wiedzy socjolingwistycznej, a także rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju w zakresie umiejętności profesjonalnych; K_K02 - jest przygotowany do uczestnictwa w różnych grupach posługujących się różnymi socjolektami.
Kontakt zanna.sladkiewicz@ug.edu.pl	